

súd“) sp. zn. 23 Tpo 52/2020 z 8. júna 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je trestne stíhaný na základe uznesení vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru, odboru kriminálnej polície Trenčín (ďalej len „vyšetrovateľ“) z 13. novembra 2019, 18. decembra 2019 a 28. januára 2020 pre zločin a obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 2 písm. c) v spojení s § 138 písm. j) Trestného zákona, ktoré boli spojené do spoločného konania uznesením vyšetrovateľa zo 6. februára 2020.

3. Uznesením Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 6 Tp 191/2019 z 15. novembra 2019 bol sťažovateľ vzatý do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Prokurátor Okresnej prokuratúry Trenčín podal 5. mája 2020 návrh na predĺženie lehoty trvania jeho väzby.

4. Ďalším uznesením okresného súdu sp. zn. 17 Tp 40/2020 z 21. mája 2020 bolo rozhodnuté o rozšírení dôvodov väzby aj na skutok uvedený v uzneseniach vyšetrovateľa z 18. decembra 2019 a 28. januára 2020 a súčasne okresný súd predĺžil lehotu jeho väzby o jeden mesiac do 13. júla 2020. Krajský súd uznesením sp. zn. 23 Tpo 52/2020 z 8. júna 2020 zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu z 21. mája 2020.

5. Podľa sťažovateľa došlo k porušeniu jeho označených práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, pretože *„rozširovať väzobné stíhanie o nový dôvod väzby s poukazom na okolnosti, ktoré boli, resp. mali byť orgánom činným v trestnom konaní známe už oveľa skôr, nie je možné. Ich skoršie neuplatnenie len kvôli nedôslednosti, nečinnosti či nepozornosti príslušných orgánov nemôže byť totiž na ťarchu obvineného.*

Nemožno pripustiť taký stav, kedy by obvinený stratil v podstate akúkoľvek právnu istotu a kedy by naopak na strane druhej orgány činné v trestnom konaní získali až príliš silné postavenie, zaručujúce im možnosť predkladať v akomkoľvek čase skutočnosti

im už skôr známe, príp. neznáme len v dôsledku nedostatkov na ich strane, za účelom zdôvodnenia jednotlivých väzobných dôvodov u obvineného (Uznesenie NS SR č.k. 6 Tost 31/2011 zo dňa 6.10.2011, 4 Tost 38/2013 zo dňa 28.11.2013 a iné).

Rozšírenie dôvodov väzby súdom je v rozpore s postupmi uplatňovanými v aplikačnej praxi, v rozpore s právom sťažovateľa na osobnú slobodu, do ktorého súd týmto rozhodnutím priamo neoprávnene zasiahol.

V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že sťažovateľ je obmedzený na osobnej slobode od 13.11.2019, a teda bol k dispozícii orgánom činným v prípravnom trestnom konaní aj v čase vznesenia ďalších obvinení dňa 18.12.2019 a 28.1.2020, preto nemožno akceptovať predlžovanie väzby z tohto dôvodu tesne pred uplynutím základnej lehoty trvania väzby a tváriť sa, že je to v poriadku, bez vysvetlenia, čo bránilo včasnému uplatneniu takéhoto rozšírenia väzobných dôvodov.

Sťažovateľ tvrdí, že k rozšíreniu dôvodov väzby došlo neskoro z dôvodu nedôslednosti, nečinnosti či nepozornosti príslušných orgánov, čo nemôže byť na ťarchu sťažovateľa. S názorom Krajského súdu v Trenčíne, že odmietnuť rozšírenie dôvodu väzby len pre omeškanie by bolo aj v neprospech sťažovateľa. Teda súd tvrdí, že takýto postup bol zvolený v prospech sťažovateľa, s čím nemožno súhlasiť, pravda je taká, že ak by súd takto nepostupoval, nebol by dôvod na predĺženie lehoty väzby a sťažovateľ by sa po uplynutí základnej lehoty trvania väzby dostal na slobodu...

Podľa rozhodnutí ústavného súdu (a ESLP) je potrebné prihliadnuť aj na to, či orgány činné v trestnom konaní postupujú vo väzobnej veci so zvýšenou starostlivosťou.

Už z predchádzajúcej časti venovanej rozšíreniu dôvodov väzby je jasné, že o zvýšenej starostlivosti v danom prípade nemožno hovoriť.

Okresný súd Trenčín v odôvodnení uznesenia na jednej strane tvrdí, že došlo k oneskorenému znaleckému skúmaniu osobnosti obvineného, že tento argument obhajoby je správny, na strane druhej však súd tvrdí, že nie je správny argument obhajoby, že v dôsledku oneskoreného znaleckého skúmania osobnosti obvineného nie je možné (nebolo možné) ukončiť vyšetrovanie v základnej lehote trvania väzby.

Zároveň súd poukazuje v tejto súvislosti na fakt, že v rámci vyšetrovania sa vykonávali aj iné úkony, ktoré si vyžiadali čas.

Krajský súd v Trenčíne zase vo svojom rozhodnutí uvádza, že orgány činné v trestnom konaní konali s osobitnou starostlivosťou a urýchlene aj keď uniklo ich pozornosti možné použitie ustanovenia § 47 ods. 2 Tr. zák., v čom sťažovateľ vidí logický rozpor.

Dôvodom podania návrhu na predĺženie lehoty trvania väzby bola len a len chyba orgánov činných v trestnom konaní, ktoré si pri vznášaní obvinenia nevšimli okolnosti, ktoré odôvodňujú aplikáciu ustanovenia § 47 ods. 2 Tr. zák. v prípade sťažovateľa, ktorú nemôže pomáhať napraviť súd predĺžením väzby, naopak, súd musí sťažovateľovi poskytnúť v takomto prípade ochranu.

Za obzvlášť závažný zločin bolo vznesené obvinenie sťažovateľovi uznesením zo dňa 18.12.2019, teda už v tomto okamihu mali orgány činné v trestnom konaní vedieť o potrebe aplikácie vyššie uvedeného ustanovenia a pribrať do konania znalca, ktorý mal potrebné otázky zodpovedať, čo urobili až uznesením zo dňa 22.4.2020.

Za najdôležitejšie považuje sťažovateľ uviesť, že potreba aplikácie ustanovenia § 47 ods. 2 Tr. zák. a teda ani potreba znaleckého skúmania, nevznikla z dokazovania vykonávaného počas vyšetrovania, táto potreba tu bola od vznesenia obvinenia a vznikla už samotným vznesením obvinenia, len si ju prokurátor všimol až po skončení vyšetrovania, keď mu bol predložený spis na vypracovanie obžaloby.

Sťažovateľ si dovoľí poukázať na to, že ak by bol znalec do konania pribratý včas a nestihol by znalecký posudok vypracovať počas základnej lehoty trvania väzby, nebol by to dôvod na predlžovanie lehoty väzby.

Ako môže byť potom takýmto dôvodom stav, keď znalec nie je včas ani pribratý.

Nevyhnutnosť doby trvania väzby, ktorá sa musí posudzovať v každej veci podľa jej osobitných okolností, nemožno stotožňovať so zákonnými lehotami ustanovenými v § 71 Trestného poriadku, na ktoré možno väzbu v prípravnom konaní a v konaní pred súdom predĺžiť. Základný princíp, že väzba má trvať len nevyhnutnú dobu, vyjadruje kvalitatívne iný limit, než je zákonný limit, do ktorého môže byť väzba maximálne predĺžená.

Požiadavka, aby vzhľadom na všetky okolnosti prípadu trvanie väzby neprekročilo nevyhnutnú dobu, vyžaduje preveriť nielen existenciu a relevantnosť dôvodov väzby, ale aj doterajší postup orgánov činných v trestnom konaní. Právo na osobnú slobodu zaručené v čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky môže byť totiž porušené aj tým, že orgány

činné v trestnom konaní nepostupujú v trestnom konaní v čase, keďže obvinený vo väzbe, s osobitnou starostlivosťou a urýchlením (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. II. ÚS 55/98 z 18. októbra 2001)...

O obtiažnosť v danej veci nejde, vec nie je zložitá, komplikovaná a ani časovo náročná, aj znalecký posudok, na ktorý sa zabudlo, bol vypracovaný za 3 týždne (poukazujem na R 24/1999 pod I.).

Vo veci nie sú ani iné závažné dôvody, za ktoré nemožno považovať ani prípadné nevypracovanie znaleckých posudkov (poukazujem na R 24/1999 pod II.).

Sťažovateľ zdôrazňuje, že trestné stíhanie nie je možné skončiť nie pre zákonný dôvod, teda pre obtiažnosť veci alebo z iných závažných dôvodov, ale nebolo ho možné skončiť len s poukazom na nedôslednosť nečinnosť alebo nepozornosť príslušných orgánov.

Argumentácia súdu, vyššie uvedená, je zjavne svojvoľná a použitá s cieľom odôvodniť zvolený postup súdu, teda predĺženie lehoty trvania väzby, predĺženie väzby sťažovateľa nespadá pod zákonný predpoklad na jej predĺženie podľa § 76 ods. 3 Tr. por...“.

6. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vydal toto rozhodnutie:

„Krajský súd v Trenčíne uznesením č.k. 23Tpo/52/2020-46 zo dňa 8.6.2020 porušil ústavné právo sťažovateľa na osobnú slobodu podľa článkov 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky.

Uznesenie Krajského súdu v Trenčíne č.k. 23Tpo/52/2020-46 zo dňa 8.6.2020 sa zrušuje a vec sa vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.“

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

7. Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo

ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podla § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (dalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd navrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

10. Podla § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť navrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podla § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podla § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Podla l. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stiha alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť osobnej slobody len pre neschopnosť dodrzat zmluvný záväzok.

12. Podla l. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

13. Podla § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasveduju tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo dalich konkrétných skutonosti vyplýva dôvodná obava, že bude pokračovať v trestnej činnosti,

dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

14. Podľa § 76 ods. 3 Trestného poriadku predĺžiť väzbu je možné len vtedy, ak nebolo možné pre obtiažnosť veci alebo z iných závažných dôvodov trestné stíhanie skončiť a prepustením obvineného na slobodu hrozí, že bude zmarené alebo podstatne sťažené dosiahnutie účelu trestného konania.

15. Podľa § 76 ods. 6 Trestného poriadku celková lehota väzby v prípravnom konaní spolu s väzbou v konaní pred súdom nesmie presiahnuť a) dvanásť mesiacov, ak je vedené trestné stíhanie pre prečin, b) tridsaťšesť mesiacov, ak je vedené trestné stíhanie pre zločin, c) štyridsaťosem mesiacov, ak je vedené trestné stíhanie pre obzvlášť závažný zločin.

16. Podľa § 76 ods. 8 Trestného poriadku ak je obvinený v tom istom konaní stíhaný za viac trestných činov, na určenie lehoty uvedenej v odseku 6 je rozhodujúci čin najprísnejšie trestný; rozhodnutie o väzbe sa však na tento čin musí pri vymedzení dôvodov väzby skutkovo vzťahovať. Ak je to potrebné na dosiahnutie tohto účelu, môže súd a v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie na návrh prokurátora rozhodnúť o zmene dôvodov väzby.

17. Podľa § 47 ods. 2 Trestného zákona ak súd odsudzuje páchatel'a za dokonaný trestný čin úkladnej vraždy podľa § 144, vraždy podľa § 145, ublíženia na zdraví podľa § 155, nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 2, 3 alebo 4, obchodovania s ľuďmi podľa § 179, zverenia dieťaťa do moci iného podľa § 180 ods. 2 alebo 3 alebo podľa § 181, brania rukojemníka podľa § 185, zavlečenia do cudziny podľa § 187, lúpeže podľa § 188, vydierania podľa § 189 ods. 2, 3 alebo 4, hrubého nátlaku podľa § 190 alebo § 191 ods. 2, 3 alebo 4, znásilnenia podľa § 199, sexuálneho násillia podľa § 200, sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 2, 3 alebo 4, týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208, všeobecného ohrozenia podľa § 284, ohrozenia bezpečnosti vzdušného dopravného prostriedku a lode podľa § 291, zavlečenia vzdušného dopravného prostriedku do cudziny podľa § 293, založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296,

založenia, zosnovania a podporovania teroristickej skupiny podľa § 297, teroru podľa § 313 alebo § 314, násilného prekročenia štátnej hranice podľa § 354 ods. 2, 3 alebo 4, prevádzactva podľa § 355 ods. 3, 4 alebo 5, výroby detskej pornografie podľa § 368, genocídia podľa § 418, teroristického útoku podľa § 419, niektorých foriem účasti na terorizme podľa § 419b, financovania terorizmu podľa § 419c, cestovania na účel terorizmu podľa § 419d alebo neľudskosti podľa § 425, ktorý už bol za takéto trestné činy, hoci aj v štádiu pokusu, dvakrát potrestaný nepodmienečným trestom odňatia slobody, uloží mu trest odňatia slobody na doživotie, ak sú splnené podmienky uvedené v odseku 1 písm. a) a b); inak mu uloží trest odňatia slobody na dvadsaťpäť rokov, ak tomu nebránia okolnosti hodné osobitného zreteľa. Súd však nemôže takému páchatel'ovi uložiť trest odňatia slobody pod dvadsať rokov.

18. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov.

III.

Predbežné prerokovanie návrhu a právne posúdenie veci ústavným súdom

19. Predmetom ústavnej sťažnosti je námietka sťažovateľa, že napadnutým uznesením krajského súdu došlo k porušeniu jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy z dôvodov uvedených v bode 5. Tieto námietky sťažovateľa sú však iba opakovaním jeho argumentácie použitej v sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu z 1. júna 2020, ktorú priložil k ústavnej sťažnosti, ktorým okresný súd vo výroku I zmenil u sťažovateľa dôvody jeho väzby uvedené v § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku tak, že sa rozširujú na skutok vymedzený v uzneseniach vyšetrovateľa z 18. decembra 2019 a 28. januára 2020, a tiež proti výroku II okresného súdu, ktorým predĺžil sťažovateľovi lehotu jeho väzby do 13. júla 2020.

19.1 Ústavný súd je toho názoru, že ústavnú sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

19.2 Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti návrhu na začatie konania hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím alebo iným označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno považovať ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konania (I. ÚS 66/98, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05, I. ÚS 453/2011). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08, I. ÚS 165/2015).

19.3 Ústavný súd v úvode konštatuje, že pokiaľ ide o medze zasahovania ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, neprislúcha mu hodnotiť správnosť skutkových záverov či právneho posúdenia veci všeobecnými súdmi, tak ako to požaduje sťažovateľ, pretože nie je prieskumným súdom, nadriadeným súdom a ani ochrancom zákonnosti.

19.4 Vychádzajúc zo sťažnostnej argumentácie sťažovateľa, po preskúmaní napadnutého uznesenia krajského súdu ústavný súd konštatuje, že podstatné námietky sťažovateľa opomínajú konkrétnu judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva a tiež relevantnú judikatúru ústavného súdu k označeným článkom ústavy a ústavnú sťažnosť možno podľa názoru ústavného súdu vzhľadom na jej skutočný obsah (nesúhlas sťažovateľa so závermi krajského súdu) vyhodnotiť v podstate ako ďalšie pokračovanie v jeho argumentácii, čím podaná ústavná sťažnosť nedosahuje potrebnú ústavnú intenzitu. Podľa názoru ústavného súdu sťažovateľ neuvádza žiadnu ústavne významnú argumentáciu

a jeho argumentačná pozícia spočíva výlučne v rovine podústavného práva a tvrdenému zásahu do označených práv bez bližšej argumentácie k jednotlivým označeným právam podľa ústavy. Sťažovateľ, ako bolo už uvedené v podanej ústavnej sťažnosti, uvádza totožné námietky, ako uviedol v konaní na súde prvej a odvolacej inštancie a svojou ústavnou sťažnosťou vlastne pokračuje v polemike so všeobecnými súdmi o tom, k akým záverom mali všeobecné súdy dospieť. Sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy má však iný účel a význam (sleduje ochranu základných práv a slobôd, resp. ľudských práv a slobôd), a preto ústavný súd nevezhliadol príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením označených práv (bod 1 tohto uznesenia) a napadnutým uznesením krajského súdu.

19.5 Krajský súd rozhodol, že sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu (pozri bod 19) bola zamietnutá ako nedôvodná. K vytýkaným chybám a nezákonnosti postupu okresného súdu v relevantnej časti svojho uznesenia uviedol: *„Sudca pre prípravné konanie správne procesne postupoval, keď v prípravnom konaní o návrhu prokurátora na predĺženie lehoty väzby a zmenu dôvodov väzby, rozhodoval na osobitnom procesnom úkone - výsluchu obvineného. Obvinený tu mal možnosť pred súdom sa vyjadriť k návrhu prokurátora, pričom k tomuto návrhu sa vyjadril písomne aj obhajca (výsluchu sa nezúčastnil z dôvodu kolízie termínov). Návrh prokurátora na predĺženie lehoty väzby v prípravnom konaní bol podaný na súd prvého stupňa už dňa 5.5.2020, teda v lehote stanovenej v § 76 ods. 2 Tr. por.*

Z podrobného písomného odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa vyplýva, že sudca pre prípravné konanie sa pred rozhodnutím o návrhoch prokurátora dôsledne zaoberal trvaním podmienok väzby, ako z pohľadu dôvodnosti trestného stíhania obvineného - § 71 ods. 1 Tr. por., tak aj existenciou dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. - pokračovanie v trestnej činnosti. V tejto súvislosti bolo poukázané na výsledky doterajšieho dokazovania.“

19.6 Ďalej k vytýkaným chybám prvostupňového rozhodnutia o väzbe krajský súd uviedol:

K výroku I o zmene dôvodov väzby

„V zásade je možné prisvedčiť názoru obhajcu v tom, že už odo dňa 6.2.2020, kedy došlo k spojeniu vyššie uvedených trestných vecí, vznikol dôvod pre zmenu dôvodov väzby

podľa § 76 ods. 8 Tr. por. Ide o zmenu tzv. vecných dôvodov väzby, o ktorej ale súd môže v prípravnom konaní rozhodnúť na návrh prokurátora alebo aj sám, ale len v prípade, ak zároveň rozhoduje o väzbe z iného dôvodu. Z ustanovenia § 76 ods. 8 Tr. por. pritom nevyplýva, že by k takejto zmene vecných dôvodov väzby muselo dôjsť neodkladne po vzniku takéhoto dôvodu, ktorým v tomto prípade bolo spojenie trestných vecí. Faktom však je, že aj v súlade s rozhodovacou činnosťou Ústavného súdu..., obvinený, ktorý je vo väzbe, musí vždy vedieť, pre aké skutkové dôvody (trestné činy) sa nachádza vo väzbe.

Súčasne je potrebné uviesť, že zmena vecných dôvodov väzby podľa § 76 ods. 8 Tr. por. je robená aj v prospech obvineného, ktorý okrem vedomosti o skutkových dôvodoch väzby z hľadiska možnosti jeho obhajoby, súčasne má zabezpečené započítanie celej doby strávenej vo väzbe do trestu (trestov) uloženého za ktorýkoľvek trestný čin, na ktorý sa uznesenie o väzbe (vrátane rozhodnutia o zmene dôvodov väzby) vzťahuje. Dôležité je, že sa takto započítava celá doba trvania väzby, nielen doba od rozhodnutia o zmene dôvodov väzby.

Aj z pohľadu vyššie uvedených dôsledkov rozhodnutia o zmene dôvodov väzby, je potom potrebné hodnotiť určité „omeškanie“ pri podávaní návrhu prokurátora na vyššie uvedenú zmenu vecných dôvodov väzby. Odmietnuť takúto zmenu dôvodov väzby len pre takéto omeškanie, by bolo preto aj v neprospech obvineného.

Napokon je potrebné uviesť, že v prejednávanej veci pritom ani nejde o tzv. reťazenie väzieb (bratie do väzby po skončení väzby v jednej trestnej veci v ďalšej trestnej veci, a to aj viackrát opakovane). Zároveň nejde ani o prípad postupného rozširovania jednotlivých dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) až c) Tr. por., hoci tieto boli dané od počiatku, resp. dôvody boli známe podstatne skôr, než bol podaný návrh na takúto zmenu. Senát nadriadeného súdu sa preto nestotožnil s názorom obhajcu v tom, že výrok v bode I. uznesenia súdu prvého stupňa nekorešponduje s rozhodovaním Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. “

K výroku II o predĺžení lehoty väzby krajský súd uviedol:

«K vytýkanej chybe v sťažnosti obvineného, týkajúcej sa výroku o predĺžení väzby možno uviesť, že v zásade došlo k pochybeniu v postupe orgánov činných v trestnom konaní, pokiaľ po vznesení obvinenia [REDAKOVANÉ] pre obzvlášť závažný zločin podľa § 172 ods. 1 písm. c), d), ods. 2 písm. c) Tr. por. dňa 18.12.2019 neodkladne nezamerali svoju

pozornosť aj na to, či nebude prichádzať do úvahy pri eventuálnom ukladaní trestu použitie § 47 ods. 2 Tr. zák.

Je potrebné prisvedčiť obhajcovi, že túto „možnosť“ pri ukladaní eventuálneho trestu podľa § 47 ods. 2 Tr. zák. zistil až prokurátor pri vykonávaní svojho dozoru, keď dňa 22.4.2020 vrátil vec vyšetrovateľovi podľa § 230 ods. 2 písm. d) Tr. por. s pokynom na vykonanie znaleckého dokazovania a zároveň s pokynom z hľadiska potreby predĺženia lehoty väzby.

Vzhľadom k tomu, že väzba obvineného započala dňa 13.11.2019 a základná lehota väzby v prípravnom konaní by končila dňa 13.6.2020 (7 mesiacov), bolo zrejmé, že vyššie uvedené doplnenie dokazovania by sa nemuselo stihnúť uskutočniť vo vyššie uvedenej základnej lehote väzby.

Z obsahu vyšetrovacieho spisu však zároveň vyplýva, že inak vyšetrovanie predmetnej veci prebiehalo plynulo, pričom napriek tomu, že obvinený je stíhaný pre tri trestné činy drogového charakteru, z toho jeden obzvlášť závažný zločin, bola by vo veci podaná obžaloba na súd ešte v základnej lehote väzby v prípravnom konaní. Rovnako pri plnení pokynu prokurátora vyšetrovateľ postupoval bez meškania a už dňa 22.4.2020 uznesením pribral do konania znalca z odboru psychológie.

Súčasne je potrebné uviesť, že aj samotný obvinený dňa 27.4.2020 v Ústave na výkon väzby Ilava podal žiadosť o doplnenie dôkazov do vyšetrovacieho spisu, okrem iného žiadal aj konfrontáciu so svedkami,

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti sa potom senát nadriadeného súdu nestotožnil s názorom obhajcu v tom, že orgány činné v trestnom konaní nepostupovali v tejto trestnej veci s osobitnou starostlivosťou a urýchlene. Taktiež nemožno hovoriť o nedôslednosti, resp. nečinnosti. Obhajcovi možno prisvedčiť len v tom, že vyšetrovateľovi uniklo pozornosti možné použitie § 47 ods. 2 Tr. zák. pri eventuálnom ukladaní trestu.

Za tejto situácie potom senát nadriadeného súdu skúmal, či predĺženie lehoty väzby v prípravnom konaní len o 1 mesiac v dôsledku vyššie uvedeného pochybenia orgánov činných v trestnom konaní by nemalo byť v súlade so zásadami viazucimi sa na rozhodovanie o väzbe. Nemožno pritom prisvedčiť obhajcovi, že by došlo k porušeniu zásady, že väzba má trvať po nevyhnutnú dobu. Vyššie popísaná okolnosť, ktorá viedla k prietahu v prípravnom konaní nie je takého zásadného charakteru, že by svedčila o takom

postupe vo vyšetrovaní väzobnej veci. ktorý by mal mať za následok potrebu prepustenia obvineného z väzby po uplynutí jej základnej lehoty. V tejto súvislosti je pritom potrebné aj uviesť, že vyššie uvedené znalecké dokazovanie, ktoré viedlo k predĺženiu väzby, je vykonávané aj v záujme obvineného, ak sa neskôr bude rozhodovať o možnom uložení trestu odňatia slobody na doživotie.

Senát nadriadeného súdu zároveň poukazuje aj na zásadu proporcionality väzby, keď obmedzenie osobnej slobody väzbou má byť úmerné očakávanému trestu, ktorý môže byť obvinenému uložený, Podmienka uvedená v § 76 ods. 3 Tr. por. odôvodňujúca predĺženie lehoty väzby spočíva aj vtom, že prepustením obvineného na slobodu hrozí, že bude zmarené alebo podstatne sťažené dosiahnutie účelu trestného konania. Účelom trestného konania, vrátane účelu väzby je aj ochrana spoločnosti pred páchatel'mi trestných činov. V prejednáwanej trestnej veci sa mal pritom obvinený dopustiť obzvlášť závažného zločinu v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody...»

19.7 Podľa názoru ústavného súdu uvedené závery krajského súdu sú dostatočné a zrozumiteľné a hoci dávajú v niečom za pravdu aj sťažovateľovi (v konečnom dôsledku sú dokonca aj v prospech neho, čo sa týka nariadeného znaleckého dokazovania), nemožno ich klasifikovať v žiadnom prípade ako svojvoľné či nezákonné. Samotná skutočnosť, že sťažovateľ má na vec odlišný názor, ešte bez ďalšieho porušenie jeho označených práv na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy nezakladá. V danom prípade sa totiž väzba predlžovala a vyplývala priamo z návrhu prokurátora na predĺženie lehoty väzby a návrhu na zmenu dôvodov väzby z 5. mája 2020. Prokurátor mal právo podať tieto návrhy aj vzhľadom na rozsah a závažnosť trestnej činnosti, lebo inak by nemohol úspešne podať návrh na predĺženie lehoty trvania väzby s poukazom na potrebu vykonania dokazovania znalcom psychológom, pokiaľ ide o tzv. „resocializáciu“ sťažovateľa.

19.8 Hoci je pravdou, že krajský súd sa otázkou súdnych rozhodnutí najvyššieho súdu uvádzaných v sťažnosti bližšie nezaoberal, len všeobecne konštatoval, že sa s jeho argumentmi nestotožnil, neznamená to, že by to malo zásadný význam pre iné rozhodnutie v prospech sťažovateľa a prípadné vyslovenie porušenia jeho označených práv.

20. Obvinený môže byť do väzby vzatý a v nej držaný len z tých zákonných dôvodov, ktoré sú uvedené vo výrokoch súdnych rozhodnutí (III. ÚS 7/00). Každé pozbavenie slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivec pozbavený slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli. Väzba ako opatrenie pozbavujúce osobnej slobody musí byť vykonaná spôsobom poskytujúcim obvinenému základné procesné záruky proti svojvoľnému postupu dotknutých orgánov. Podľa názoru ústavného súdu na splnenie tejto podmienky je nevyhnutné, aby rozšírenie väzby aj o ďalší trestný čin (skutok) výslovne (*expressis verbis*) vyplývalo z výroku súdneho rozhodnutia. Uvedenú podmienku postup zvolený krajským súdom (predtým aj okresným súdom) spĺňa a nie je s nimi v zásadnom rozpore.

21. V prípade vzatia do väzby musia byť splnené štyri podmienky. Po formálnej stránke musí existovať uznesenie o vznesení obvinenia. Po materiálnej stránke sa vyžaduje existencia dôvodného podozrenia zo spáchania skutku, za ktorý je vznesené obvinenie. Ďalej tento skutok musí vykazovať znaky niektorého trestného činu. Napokon musí existovať niektorý z väzobných dôvodov podľa ustanovenia § 71 ods. 1 Trestného poriadku. V prípade ďalšieho (dlhšieho) trvania väzby musí byť splnených päť podmienok. Po formálnej stránke musí existovať uznesenie o vznesení obvinenia. Po materiálnej stránke sa vyžaduje existencia dôvodného podozrenia zo spáchania skutku, za ktorý je vznesené obvinenie. Ďalej tento skutok musí vykazovať znaky niektorého trestného činu. Tiež musí existovať niektorý z väzobných dôvodov podľa ustanovenia § 71 ods. 1 Trestného poriadku. Napokon (navyše), vo veci samej sa musí postupovať s osobitnou starostlivosťou a urýchlením. Primeranosť lehoty sa tu posudzuje podľa rovnakých kritérií ako primeranosť lehoty konania podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, resp. čl. 48 ods. 2 ústavy, t. j. podľa povahy veci, správania strán a správania orgánov štátu.

21.1 Primeranosť lehoty sa pritom posudzuje prísnejšie ako v prípade čl. 6 dohovoru (čl. 48 ods. 2 ústavy) a vyžaduje sa, aby orgány činné v trestnom konaní, ako aj všeobecné súdy postupovali vo väzobných veciach vo veci samej s osobitnou starostlivosťou a urýchlením (II. ÚS 301/2020, Tomasi proti Francúzsku, Abdoella proti Holandsku).

21.2 V danej veci je teda nepochybné, že skutok sa stal. Sťažovateľ neoprávnene zadovážoval, prechovával a následne aj predával drogy, a to pervitín (metamfetamín), pričom tak urobil v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody pre zločin lúpeže, za ktorý mu bol uložený trest v trvaní 4 rokov nepodmienečne so skúšobnou dobou 2 roky v júni 2019. Skutky potvrdili aj viacerí svedkovia, ktorým drogu predával. Dokonca prokurátor medzitým podal 10. júna 2020 na sťažovateľa aj obžalobu, keďže konanie sa vedie na okresnom súde v súčasnosti pod sp. zn. 6 T 11/2020.

21.3 Nosné odôvodnenie krajského súdu nie je neústavné a aj keby ústavný súd mohol s názorom krajského súdu v prospech názoru sťažovateľa polemizovať, nie je jeho úlohou nad ústavný význam pretvárať vyslovené právne názory všeobecných súdov vychádzajúce z vykonaného dokazovania (teda skutkových údajov). Pokiaľ všeobecné súdy rešpektujú základné ústavne garancie, ústavný súd nie je oprávnený znovu „hodnotiť“ závery krajského súdu, a to dokonca ani vtedy, ak by sa s ich hodnotením sám celkom nestotožňoval.

21.4 Vzhľadom na dosiaľ uvedené ústavný súd uzavrel, že vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a citovaným záverom krajského súdu, ako aj jeho postupu v konaní pri rozhodovaní o zmene dôvodov väzby a predĺžení väzby nezistil namietané porušenie označených článkov ústavy a ani zásad o povinnosti orgánov činných v trestnom konaní postupovať s osobitnou starostlivosťou a urýchlením.

21.5 Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. októbra 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu